

Užitočné informácie pre občanov Ukrajiny/Корисна інформація для громадян України/Useful information for citizens of Ukraine

Informácie o dočasnom útočisku, statuse Odídenca, ako aj zamestnaní a aktuálnej humanitárnej pomoci/Інформація про тимчасовий притулок, статус біженця, а також про працевлаштування та поточної гуманітарної допомоги / Information on temporary refuge, refugee status, as well as employment and current humanitarian aid.

Všeobecné informácie

Podrobnejšie informácie a najčastejšie otázky ohľadne príchodu na územie Slovenska nájdete na stránke: <https://ua.gov.sk/>

Informácie pre občanov, ktorí sa nachádzajú na Ukrajine a pre ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny zverejňuje aj [Ministerstvo zahraničných vecí SR](#).

Dočasné útočisko

Uznesením č. 144 z 28.2.2022 vláda SR schválila návrh na vyhlásenie poskytovania dočasného útočiska podľa § 29 ods. 2 zákona zákon o azyle štátnym občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorý spôsobil hromadný prílev cudzincov na územie Slovenskej republiky.

Za rodinného príslušníka štátneho občana Ukrajiny sa považuje:

1. manžel štátneho občana Ukrajiny,
2. maloleté dieťa štátneho občana Ukrajiny alebo maloleté dieťa manžela štátneho občana Ukrajiny,
3. rodič maloletého dieťaťa, ktoré je štátnym občanom Ukrajiny

Začiatok poskytovania dočasného útočiska je od **1.3.2022**.

Poskytovanie dočasného útočiska je do **31.12.2022**.

Preukaz pre cudzincov - Ukrajincov, ktorým sa poskytlo dočasné útočisko nebude vydávať migračný úrad, **ale príslušné útvary úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ**. V zmysle zákona o azyle sa im vydá doklad o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením „**ODÍDENEK**“.

V prípade, ak vedľa cudzinci žiadajúci o poskytnutie dočasného útočiska hodnoverným spôsobom preukážať svoju totožnosť a štátnu príslušnosť, bude im bezodkladne vydaný doklad o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením „**ODÍDENEK**“.

Platnosť dokladu bude obmedzená na čas, na ktorý bolo vyhlásené poskytovanie dočasného útočiska. Vláda môže poskytovanie dočasného útočiska predĺžiť.

V zmysle zákona o azyle sa poskytovanie dočasného útočiska nebude týkať osôb, ktoré majú na území Slovenskej republiky už udelený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Ďalej osôb, ktorým Slovenská republika udelila azyl alebo poskytla doplnkovú ochranu a nebude sa vzťahovať ani na tých, ktorí sú žiadateľmi o udelenie azylu.

Ak sa žiadosti cudzinca o poskytnutie dočasného útočiska **vyhoví**, rozhodnutie sa nevydáva. **Cudzincovi sa vydá len doklad o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením „ODIDENEC“.**

Zamestnanie

Zamestnávateľ **môže zamestnať** štátneho príslušníka tretej krajiny v zmysle § 23a ods. 1 písm. k) zákona o službách zamestnanosti, **ktorému bolo poskytnuté dočasné útočisko**. V prípade zamestnania tohto štátneho príslušníka tretej krajiny sa **nevyžaduje** potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, ani potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta ani povolenie na zamestnanie.

Zamestnanie môže byť formou pracovného pomeru (t.j. na pracovnú zmluvu) alebo formou dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

Zamestnávateľ má v zmysle zákona o službách zamestnanosti **povinnosť** na predpísanom formulári – **informačná karta** – poskytnúť príslušnému úradu práce podľa miesta výkonu práce **údaje o zamestnaní, najneskôr do siedmich pracovných dní** odo dňa nástupu do zamestnania a najneskôr do siedmich pracovných dní odo dňa skončenia zamestnania. K informačnej karte zamestnávateľ doloží kópiu pracovnoprávneho vzťahu a kópiu dokladu o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením „ODIDENEC“.

Štátny príslušník tretej krajiny zamestnaný v zmysle § 23a ods. 1 písm. k) zákona o službách zamestnanosti môže byť aj dočasne pridelený na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi.

Hmotná núdza

Cudzinec prichádzajúci z Ukrajiny, ktorý sa úradu práce, sociálnych vecí a rodiny preukáže preukazom cudzinca žiadajúceho o poskytnutie **dočasného útočiska**, resp. dokladom o tolerovanom pobyte na území SR s označením „ODIDENEC“ **spĺňa podmienku na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi**.

Žiadosť na posúdenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi podáva Ukrajinec na úrade, v ktorého územnej pôsobnosti sa nachádza.

Utečencom z Ukrajiny patrí základná dávka aj príspevky v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok ako u občanov SR. Jedinou výnimkou je príspevok na nezaopatrené dieťa, ktorý bude patriť na každé dieťa vo veku, v ktorom by inak plnilo povinnú školskú dochádzku, aj keď ju v súčasnosti neplní.

Utečenci z Ukrajiny v súčasnosti nemajú nárok na aktivačný príspevok ani na príspevok na bývanie. Cudzinci, ktorí budú ubytovaní na základe zmluvy o ubytovaní, totiž nesplnia podmienky na poskytovanie príspevku na bývanie.

Pri určovaní okruhu spoločne posudzovaných osôb sa za členov domácnosti budú považovať iba osoby, ktoré sa nachádzajú na území SR.

Výšky dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k nej nájdete tu: [Sumy dávky a príspevkov od 01.01.2022 > ÚPSVaR \(gov.sk\)](#)

[Žiadosť o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi \(UA-SK\) \[](#)

[DOCX\]](#)

[Žiadosť o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi \(EN-SK\) \[DOCX\]](#)

[Žiadosť o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi \(SK\) \[DOCX\]](#)

Dotácie na deti

Dieťaťu utečenca, azylanta, alebo iného cudzinca legálne sa zdržiavajúceho na území SR, ktoré bude navštevovať materskú školu alebo základnú školu a splní podmienky pre poskytnutie dotácie (zúčastní sa výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole alebo vyučovania v základnej škole, odoberie stravu a patrí do niektorej z oprávnených skupín detí), je možné poskytnúť aj dotáciu na stravu.

1. Túto dotáciu je možné poskytnúť deťom z domácností, ktoré poberajú pomoc v hmotnej núdzi alebo navštevujú materskú školu alebo základnú školu a v materskej škole alebo v základnej škole je najmenej 50 % detí z domácností, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi,

2. Rodine, ktorá nepožiadala o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi, resp. o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi požiadala až po začlenení dieťaťa do výchovno-vzdelávacieho procesu, môže byť dotácia na stravu poskytnutá v prípade, ak dieťa navštevuje základnú školu, alebo posledný ročník materskej školy aj z titulu, že zákonný zástupca dieťaťa si na toto dieťa nemôže uplatniť tzv. zvýšený daňový bonus podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 595/2003 o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Na poskytnutie dotácie na stravu je potrebné sa informovať pri zápise dieťaťa do materskej školy alebo základnej školy, pričom zriaďovateľ školy príp. úrad usmerní rodiča k ďalšiemu postupu.

Deťom z Ukrajiny integrovaným do škôl v súlade so zákonom o dotáciách za splnenia jeho podmienok bude možné poskytnúť od mesiaca september 2022 aj dotácie na školské potreby.

Maloletí bez sprievodu

V prípade maloletých bez sprievodu, inými slovami detí, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na Slovensku bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej osoby, ktorej by mohli byť zverené do starostlivosti, sa Slovenská republika riadi platnou legislatívou (slovenskou i európskou).

Keď sa Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny o takomto dieťati dozvie, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorého obvode sa dieťa nachádza, je povinný bezodkladne podať súdu návrh na vydanie neodkladného opatrenia, zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a jeho prijatie do centra pre deti a rodiny. Proces je veľmi rýchly.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny priamo komunikuje s úradmi a zariadeniami, okrem iného koordinuje obsadzovanie voľných miest v centrách pre deti a rodiny. V aktuálnej situácii má ústredie pripravené centrá pre deti a rodiny pre maloletých bez sprievodu, ktoré sa o nich postarajú. Ich kapacity boli rozšírené.

Ústredie práce ďalej v tejto veci stanovuje úlohy pre úrady práce, spravuje voľné kapacity, riadi prevozy detí, rieši problematiku situácie.

Humanitárna pomoc

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR úzko spolupracuje s Arcidiecéznou charitou Košice, ktorá už vyhlásila celoslovenskú zbierku na pomoc ľuďom na Ukrajine. Okrem

humanitárnej pomoci pre ľudí, ktorí utekajú pred vojnou, je charita pripravená poskytnúť predovšetkým rodinám s deťmi aj ubytovanie vo svojich zariadeniach, ktoré sú rozmiestnené na východe Slovenska.

Rezort práce zostáva nápomocný a v prípade potreby im zabezpečí zásoby dezinfekčných prostriedkov, rovnako ďalšie ochranné pomôcky ako sú rúška, ochranné obleky či testy.

Link na výzvu: [Charita vyhlasuje zbierku: Pomôžme ľuďom na Ukrajine!](#)

Prostredníctvom iniciatívy [Kto pomôže Ukrajine](#) môžete prispieť ľubovoľnou sumou, 100 percent vyzbieraných peňazí pôjde na humanitárnu pomoc pre Ukrajinu, prípadne na pomoc Ukrajinkám a Ukrajincom, ktorí budú hľadať bezpečie na našom území.

Informácie o aktuálnych zbierkach zverejňuje aj Ministerstvo zahraničných vecí SR: <https://www.mzv.sk/ukrajina>

Ubytovanie

Informácie o možnostiach ubytovania nájdú Ukrajinci prichádzajúci na Slovensko na webovej stránke pomocpreukrajinu.sk. Ide o kompletnú ponuku štátneho, súkromného a hotelového ubytovania aj s kontaktmi a počtom voľných lôžok, ktoré sú k dispozícii.

Sumy dávky a príspevkov od 01.01.2022

Dňa 01.01.2022 nadobudlo účinnosť Opatrenie MPSVR SR č. 494/2021 Z. z o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi, ktorým sa sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov poskytované podľa zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) upravujú nasledovne:

Dávka v hmotnej núdzi podľa § 10 ods. 2 zákona je od 01.01.2022 poskytovaná v sume:

- 68,80 eura mesačne, ak ide o jednotlivca,
- 130,90 eura mesačne, ak ide o jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- 119,60 eura mesačne, ak ide o dvojicu bez detí,
- 179 eura mesačne, ak ide o dvojicu s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- 191,20 eura mesačne, ak ide o jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi,
- 241,30 eura mesačne, ak ide o dvojicu s viac ako štyrmi deťmi.

Sumy príspevkov pomoci v hmotnej núdzi sú od 01.01.2022 nasledovné:

Ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 je poskytovaný v sume:

- 70,40 eura mesačne, ak ide o člena domácnosti podľa podľa § 7 ods. 2 písm. a) až c), f) až h) zákona - ide o fyzickú osobu, ktorá z objektívnych dôvodov (najmä z dôvodu veku, zdravotného stavu) si nemôže zabezpečiť alebo zvýšiť príjem vlastnou prácou: dosiahla dôchodkový vek, je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku, stará sa o fyzickú osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie, zúčastňuje sa na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou, v rámci ktorých si nemôže zabezpečiť príjem vlastnou prácou, je poberateľom predčasného starobného dôchodku;

- 38,70 eura mesačne, ak ide o člena domácnosti podľa § 7 ods. 2 písm. e) a j) zákona, t.j. ide o fyzickú osobu, ktorou je tehotná žena od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom alebo fyzickú osobu, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav a je dočasne práceneschopná pre chorobu alebo úraz alebo v karanténne opatrenie viac ako 30 dní;
- 15,10 eura mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorou je tehotná žena od začiatku štvrtého mesiaca tehotenstva alebo rodič dieťaťa, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do jedného roku veku.

Aktivačný príspevok podľa § 12 ods. 2 zákona je poskytovaný v sume:

- 140,80 eura mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý má príjem zo závislej činnosti najmenej vo výške mesačnej minimálnej mzdy;
- 70,40 eura mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý je v evidencii uchádzačov o zamestnanie a vykonáva aktivačné činnosti podľa ods. 3 písm. b) až d) zákona;

Príspevok na nezaopatrené dieťa podľa § 13 ods. 2 zákona je poskytovaný v sume 19,30 eura mesačne.

Príspevok na bývanie podľa § 14 ods. 2 je poskytovaný v sume:

- 59,40 eura mesačne, ak ide o domácnosť s jedným členom domácnosti,
- 94,80 eura mesačne, ak ide o domácnosť s viacerými členmi domácnosti, alebo ak ide o nájom bytu viacerými nájomcami.

Dát